

SUOMEN AVOIMIEN
TIETOJÄRJESTELMIEN KESKUS

TOIMINTAKERTOMUS 2017

23.4.2018

1. Yleistä

Suomen avoimien tietojärjestelmien keskus - COSS ry on voittoa tavoittelematon yhdistys, jonka tehtävänä on edistää avoimen lähdekoodin, avoimen datan, avoimien rajapintojen ja avoimien standardien käyttöä. Keskiössä on erityisesti jäsenten liiketoiminnan tukeminen, ekosysteemien rakentaminen ja vaikuttaminen.

2. Yhdistyksen kokoukset

Yhdistyksen sääntömääräinen vuosikokous järjestettiin Espoossa 5.6.2017. Kokoukseen osallistui yhteensä 16 jäsenorganisaatioiden edustajaa ja kannatusjäsentä, yhdistyksen toiminnanjohtaja sekä kaksi muuta yhdistyksen henkilöstön edustajaa.

Vuosikokouksen jälkeen jatkettiin jäsentilaisuudella, jossa kuultiin Henri Tanskasen (HH Partners) esitys EU:n tietosuojasetuksesta (GDPR) ja suostumusten hallinnasta sekä yhdistyksen jäsenorganisaation Nokian puheenvuoro siitä, miten he edistävät avoimuutta liiketoiminnassaan.

2.1. Hallitus

Vuosikokouksessa todettiin, että kaikilla sen hetkisin hallituksen jäsenillä Simo Lääveriä lukuunottamatta 3 vuoden toimintakausi tuli päätökseen. Ehdotettiin ja päätettiin valita hallituksen jäseniksi jo aiemmin toimineet Martin von Willebrand, Kim Aaltonen sekä Jyrki Koskinen. Lisäksi ehdotettiin ja päätettiin valita hallitukseen uusina jäseninä Jarkko Moilanen ja Mikko Malmgren.

Hallituksen jäsenet:

Martin von Willebrand, Validos ry / HH Partners Oy (puheenjohtaja)

Jyrki Koskinen, Avaamo Konsultointi Oy (varapuheenjohtaja)

Kim Aaltonen, Finceptum Oy

Simo Lääveri, Suomen Verkkotuki Oy

Jarkko Moilanen

Mikko Malmgren, Malmcon Oy

2.2. Ohjausryhmä

COSSin ohjausryhmä koostuu ohjausryhmäjäsenten edustajista ja hallituksen valitsemista asiantuntijoista. Ohjausryhmän kokoonpano vuonna 2017 oli seuraava:

23.4.2018

Martin von Willebrand, Validos ry (puheenjohtaja)
Kim Aaltonen, Finceptum
Manu Setälä, Tekes
Marco Sylvius, IBM
Mikko Toriseva, Mediamasteri Group
Otto Kekäläinen, Free Software Foundation Europe
Petri Lillberg, Visma Consulting
Timo Perälä, Nokia
Toni Willberg, Red Hat
Ilkka Tengvall, Red Hat
Mikko Terho, Huawei Technologies

2.3. Työryhmätoiminta

COSSin alaisuudessa toimi vuonna 2017 aktiivisesti yksi työryhmä, julkishallinnon tietojärjestelmien avoimuuteen keskittyvä JulkisCOSS. JulkisCOSS muodostui vuonna 2017 seuraavista jäsenorganisaatioiden edustajista:

Jyrki Koskinen, Avaamo Konsultointi (puheenjohtaja)
Marco Sylvius, IBM
Martin von Willebrand, Asianajotoimisto HH Partners / Validos
Matti Kinnunen, Open Knowledge Finland
Mikko Malmgren, Malmcon
Petri Lillberg, Visma Consulting
Simo Lääveri, Suomen Verkkotuki
Timo Väliharju, COSS
Toni Willberg, Red Hat
Iiro Uusitalo, Solita

2.4. Jäsenet

Vuonna 2017 COSSilla oli 77 yhteisöjäsentä. Tämän lisäksi yksityishenkilöistä muodostuvia kannatusjäseniä oli 56.

2.5. Henkilökunta

Vuoden 2017 aikana COSSissa toimi osa-aikaisen toiminnanjohtajan lisäksi 5 kokopäiväistä ja 7 osa-aikaista työntekijää.

2.6. Talous

23.4.2018

COSSin vuoden 2017 liikevaihto oli noin 308 000 euroa sekä lisäksi saatiin erilaisia avustuksia ja tukia noin 129 000 eurolla. Nämä edellä mainitut summat jakautuivat COSSin perinteisen yhdistystoiminnan lisäksi erilaisille projekteille ja hankkeille, joita olivat Mindtrek, DOB, Poluttamo, EduCloud, Roam.fi, AvoinKoodi.fi ja Koodikerho.

Vuonna 2017 henkilöstökuluja oli noin 200 000 euroa ja liiketoiminnan muita kuluja noin 240 000 euroa. Kulut jakautuivat tulojen tavoin yhdistystoiminnan lisäksi projekteille ja hankkeille.

Vuoden 2017 tappio oli 3 095,47 euroa.

3. Kehitystyö ja hankkeet

Vuoden 2017 aikana COSS oli mukana useissa projekteissa ja hankkeissa. Tämän lisäksi COSS viestitti ajankohtaisista aiheista ja uutisista aktiivisesti omissa kanavissaan.

3.1. Mindtrek 2017

Vuosittainen konferenssi järjestettiin 20.-21.9.2017. Konferenssi houkutteli yli 800 kävijää eri puolilta maailmaa. Kävijöistä noin 23 % oli kansainvälisiä vieraita. Konferenssin ohjelma koostui viidestä teemoitetusta osatapahtumasta, joita olivat Open World, IoT, Smart City Event Tampere, eHealth, Academic Mindtrek sekä Immersive Tech. Yhteensä konferenssissa nähtiin yli 70 mielenkiintoista ja ajatuksia herättävää puhetta ja esitystä. Lisäksi konferenssin yhteydessä järjestettiin Recruitment – powered by ONNIVATORS -rekrytapahtuma sekä Mindtrek Challenge -innovaatiokilpailu.

Smart City Event Tampere- sekä eHealth-osatapahtumien osalta jatkettiin tiivistä yhteistyötä Tampereen kaupungin ja Smart Tampere -ohjelman kanssa. Mukana konferenssia oli vuonna 2017 tekemässä yhteensä 41 sponsoria ja partneria.

Kokonaisuudessaan konferenssi oli jälleen menestys. Konferenssin yhteydessä julkistettiin myös vuosittain COSSin jakaman Open World Hero -tunnustuksen saaja. Vuoden 2017 tunnustus työstä avoimuuden edistämiseksi meni professori Tommi Mikkoselle, joka on tehnyt pitkän ja merkittävän uran avoimen tietojenkäsittelyn opetuksen ja tutkimuksen parissa.

23.4.2018

3.2. EduCloud Alliance

COSS jatkoi EduCloud Alliancessa avoimuuskoordinaattorina vastaten avoimuudesta sekä hallinnollisesta puolesta. Vuoden 2017 aikana mukana ECAssa oli 14 jäsentä, joista suurimpina mainittakoon ECAn strategiset jäsenet Opetus- ja kulttuuriministeriö sekä kustannusyhtiöt Edita Publishing, Otava ja Sanoma Pro.

Merkittävimpiä aikaansaannoksia olivat vuonna 2017 avoimen ekosysteemin toiminnan pyörittämisen lisäksi referenssitoteutuksen uudistaminen ja kansainvälisen yhteistyön edistäminen. Lisäksi toiminnassa keskityttiin erityisesti oppilaitosten suostumuksenhallintaan ja GDPR:n mukaisen prosessin laatimiseen. ECA oli mukana järjestämässä "Oppimisanalytiikka ja EU:n tietosuojalainsäädäntö" -seminaaria 22.5.2017 Helsingissä yhteistyössä Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.

ECA oli myös mukana vuoden mittaan tukemassa ja edistämässä MPASS-tunnistautumista, KOSKI-lainsäädännön ja OID:n käyttöönottoa Suomessa.

3.3. Avoin kunta

Avoin kunta jatkui ja sen tarjoomaa päivitettiin alkuvuodesta 2017. Lisäksi Avoin kunta -aloitetta nivottiin yhteen COSSin uuden Kuntakumppanuus-konseptin kanssa.

3.4. Avoinkoodi.fi

Avoinkoodi.fi-palvelu siirtyi vuonna 2017 Solita Oy:ltä COSSin ylläpitoon ja jatkokehitykseen. Vuonna 2017 toiminnassa keskityttiin palvelun markkinoimiseen ja listauksen päivittämiseen. Syksyyn 2017 asti palvelu kattoi avoimena lähdekoodina julkaistuja julkishallinnon IT-hankkeita, mutta yhteistyössä DigiKilta-hankkeen kanssa palvelua laajennettiin kattamaan lisäksi myös opetuksessa ja oppilashallinnossa käytettävillä järjestelmillä.

3.5. Koodikerho

Lasten ohjelmointikerhon, Koodikerhon, toiminta siirtyi keväällä 2017 COSSin alle. COSS otti vastuun kerhojen valtakunnallisesta koordinoinnista ja toiminnan edistämisestä. Vuoden 2017 aikana toiminnassa keskityttiin avoimen opetusmateriaalin päivittämiseen ja julkaisemiseen yhteistyössä ruotsinkielisen Kodklubbenin kanssa. 2.0-opetusmateriaalin Koodikerholle tuotti Kodarit Oy. Lisäksi toiminnassa keskityttiin Koodikerho.fi-sivuston

23.4.2018

ilmeen päivittämiseen, lahjoitusten hakuun sekä uusien kerhojen käynnistämiseen ympäri Suomea.

3.6. Roam.fi

Vuonna 2017 Roam.fi:n toiminnassa keskityttiin verkon laajentamiseen, tukiasemankartan päivittämiseen ja palvelun markkinointiin. Myös roam.fi-verkkosivusto sai uuden ilmeen. Palveluun liittyivät mukaan vuonna 2017 Tampereen ammattikorkeakoulu, Tampereen yliopisto sekä Tampereen teknillinen yliopisto. Lisäksi Suupohjan elinkeinotoimen kuntayhtymän kanssa käynnistettiin pilotti. Vuoden 2017 lopulla lanseerattiin myös uutuuksena yksityishenkilöiden pääsy roam.fi-verkkoon COSS ry:n kannatusjäsenyyden kautta.

3.7. Poluttamo

Poluttamo - oma digipolku oppimiseen -hanke jatkui vuonna 2017. COSS tuotti ja julkaisi hankkeeseen vuoden 2017 maaliskuussa selvitykset aiheista *“Oppijan digitaalinen jalanjälki – Oppimisen arjessa kertyvät henkilötiedot sekä oikeus ja mahdollisuudet niiden käyttämiseen”* sekä *“Oikeudellisia näkökulmia MyDataan oppilaitoksissa – Ihmiskeskeinen oppimisanalytiikka”*. Lisäksi lokakuussa julkaistiin kolmas ja viimeinen selvitys, jonka aiheena oli *“Opiskelijaa koskevat tiedot henkilökohtaistamisprosessin välineenä”*.

Hanke jatkuu lokakuulle 2018 saakka. COSS jatkaa rooliaan hankkeen viestinnän tukemisessa.

3.8. Datasta oivalluksia ja bisnestä

Datasta oivalluksia ja bisnestä (DOB) -hanke käynnistyi 1.8.2016 ja päättyi 31.12.2017. Hanke toteutettiin yhdessä kuuden muun organisaation kanssa, joita ovat Tampereen yliopisto, Oulun yliopisto, Vantaan kaupunki, Laurea-ammattikorkeakoulu, Metropolia-ammattikorkeakoulu sekä TIEKE ry. Hanke oli osa 6Aika-ohjelmaa ja se liittyi Avoin data ja avoimet rajapinnat -kärkihankkeeseen. Hanke sai rahoitusta Euroopan aluekehitysrahastosta, Liikenne- ja viestintäministeriöltä, Tredea Oy:ltä ja Hartela Pohjois-Suomi Oy:ltä.

Hankkeessa kehitettiin ja pilotoitiin data-analytiikkaa ja palvelumuotoilua yhdistävä innovaatioalusta tavoitteena vahvistaa yritysten innovaatiotoimintaa. Hankkeessa kehitettyä innovaatioalustaa hyödynnettiin tietopohjaisten palvelujen kehittämiseen matkailuun ja seniorien palveluasumiseen. Lisäksi hankkeessa valmennettiin yrityksiä ottamaan

23.4.2018

data-analytiikka ja asiakaskeskeinen palvelumuotoilu osaksi yrityksen kilpailuetua.

COSS toimi hankkeessa operatiivisena johtajana (hankejohtajana Jyrki Koskinen) sekä valmennustyöpakettin vetäjänä. Vuoden 2017 aikana COSS vastasi hanketason johtamisesta, viestinnästä sekä kahden DOB-valmennuksen järjestämisestä Tikkurilassa ja Leppävaarassa. Hankkeen tulokset, kokemukset ja parhaat käytännöt koostettiin hankkeen päättyessä ja ne julkaistiin DOB-työkälypakissa vapaasti jokaisen hyödynnettäväksi.

3.9. COSS.fi ja sosiaalisen median kanavat

COSS.fi-sivustolla oli vuoden 2017 aikana 18 924 istuntoa ja 13 470 käyttäjää. Sivun katselukertoja oli yhteensä 45 739 ja keskimääräinen käytetty aika kotisivuilla oli noin 2,5 minuuttia. Tämä vastasi pitkälti vuoden 2016 lukuja.

Facebookissa COSSilla oli vuoden 2017 lopussa yhteensä 556 sivutykkääjää, Twitterissä 1053 seuraajaa ja LinkedIn:ssä 125 seuraajaa. Julkaisuja tehtiin Facebookissa 155 ja Twitterissä 199 vuoden aikana. Vuoteen 2016 verrattuna tykkäys- ja seuraajamäärät nousivat jokaisessa kanavassa.

Lisäksi viestintää tehtiin Mailpoet-utiskirjejärjestelmän (Wordpressin lisäosa) kautta. Sekä COSSin jäsenten uutiskirjelistan kuin myös kotisivujen kautta uutiskirjeen tilanneiden määrät nousivat molemmat noin 50 tilaajalla eli vuoden 2017 aikana tilaajia oli yhteensä 262 jäsentä ja 509 muuta uutiskirjeen tilaajaa.

3.10. Muut kehitysprojektit

Kuntakumppanuus-konsepti: Vuoden 2017 alussa julkistettiin uusi COSSin Kuntakumppanuus-konsepti, joka tarjoaa kunnille apua ja tukea toiminnan kehittämiseen, mahdollisuuden vaikuttaa ja edistää avoimuutta yhteiskunnassa sekä pääsyn laajaan avoimuuden verkostoon tekemään yhteistyötä ja vaihtamaan kokemuksia sekä parhaita käytäntöjä. Kuntakumppanuuden kautta lähdettiin hakemaan täydennystä COSSin ekosysteemiin, kattamaan alan yritysten lisäksi myös paremmin julkista sektoria ja heidän edustustaan. Tavoitteena on luoda kattava verkosto, joka mahdollistaa laaja-alaisen verkostoitumisen eri toimijoiden kanssa.

Kuntakumppanuus-mallin promoamiseksi aloitettiin kuntasektorin toimijoille suunnattu "EU:n tietosuoja-asetus tulee, oletko valmis?" -tapahtumakiertue, jonka ensimmäinen tilaisuus järjestettiin 14.6.2017 Oulussa yhteistyössä

23.4.2018

Solita Oy:n kanssa. Koulutustilaisuus keskittyi EU:n yleiseen tietosuoja-asetukseen (GDPR) ja mitä sen voimaantulo tarkoittaa kuntien ja kaupunkien näkökulmasta sekä miten varautua siihen. Ensimmäinen Oulun tilaisuus herätti paljon kiinnostusta ja kiertue jatkui 8.9.2017 Tampereella yhteistyössä Gofore Oy:n kanssa sekä 17.11.2017 Turussa yhteistyössä Mediamaisteri Oy:n kanssa.

4. Tapahtumat

COSS osallistui vuonna 2017 useisiin alan tapahtumiin joko näytteilleasettajana tai kävijänä. Suurimpina tapahtumina olivat ITPRO, FOSDEM ja YTYÄ. Näiden lisäksi COSS järjesti myös itse yhteistyössä jäsenyritystensä kanssa EU:n uudistuvaan tietosuoja-asetukseen keskittyviä koulutustilaisuuksia kuntasektorin edustajille.

FOSDEM 2017: COSS vieraili kävijänä 4.-5.2.2017 Belgiassa FOSDEM 2017 -tapahtumassa, joka tarjosi loistavan mahdollisuuden verkostoitua kehittäjien kanssa, tutustua erilaisiin avoimen lähdekoodin projekteihin sekä kuulla alan kehityksen viimeisimpiä kuulumisia.

ITPRO 2017: COSS ja IT PRO 2017 -tapahtumatiimi yhdistivät voimansa avoimuuden kentällä 29.-30.3.2017 Helsingin Messukeskuksessa järjestetyssä IT PRO 2017 -tapahtumassa. COSS oli mukana rakentamassa tapahtuman Data Analytics & Open Source -lavan ohjelmaa, jossa nähtiin myös COSSin jäseniä kertomassa avoimen lähdekoodin hyödyistä ja mahdollisuuksista. COSSilla oli myös oma ständi alueella, jossa Mindtrek-konferenssi oli vahvasti esillä. Tapahtumasta saatiin todella hyviä liidejä niin COSSin kuin Mindtrekin toimintaan liittyen.

YTYÄ 2017: COSS oli mukana edustamassa ständillä 28.11.2017 Helsingin Kulttuuritehdas Korjaamolla järjestetyssä YTYÄ 2017 -tapahtumassa, jossa luotiin nousevaa suomalaista yrittäjyyttä. Tapahtuman pääteemoina ovat mm. rahan arvo, työn arvo ja omistajuuden arvo. Tapahtumaosallistuminen oli osa Mindtrek-konferenssiin liittyvää kumppanivaihdosta TIEKE ry:n kanssa. COSSilla oli lisäksi tapahtumassa päälavalla puheenvuoro, jossa toiminnanjohtaja Timo Väliharju esittely COSS ry:n toimintaa ja kertoi avoimesta lähdekoodista erityisesti yrittäjyyden lähtökohtana.

5. Yhteistyö

Vuoden 2017 aikana COSS jatkoi yhteistyötä aiempien tahojen kanssa kuin myös monien muiden uusien yhteistyökumppaneiden kanssa. Viestinnällistä yhteistyötä tehtiin muun muassa Tivian, TIEKEN sekä DigiKilta-hankkeen kanssa.